

कोरोना विषाणूच्या अनुषंगाने उदभवलेल्या परिस्थितीत राज्यातील आदिवासी कुटुंबांना न्युक्लिअस बजेट योजने अंतर्गत गटनिहाय आर्थिक मर्यादेची अट शिथिल करणे व वित्तीय अधिकारात वाढ करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

आदिवासी विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : न्युबयो-२०२०/प्र.क्र.४१/का-९

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

विस्तार भवन, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक- ०४ मे, २०२०.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्रमांक न्युबयो-२०१९/प्र.क्र.८७/का-७, दिनांक २९.६.२०१३
- २) आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांचे पत्र क्रमांक न्युब-२०२०/प्र.क्र.४/न्युबप्रस्ताव/का-३(२), दिनांक २७.४.२०२०.

प्रस्तावना :-

राज्यात कोरोना विषाणूचा प्रादुर्भाव वाढत असल्याने केंद्र शासनाने सद्यस्थितीत कोरोना विषाणूचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी संपूर्ण देशात दिनांक ३.५.२०२० पर्यंत लॉकडाऊनचा कालावधी वाढविला आहे. महाराष्ट्रातील सर्वच प्रशासकीय विभागात मोठ्या प्रमाणात आदिवासी उपयोजना क्षेत्र असून यामध्ये आदिवासी वाड्या व पाडयांमध्ये मोठ्या प्रमाणात आदिवासी कुटुंबे वास्तव्यास आहेत. आदिवासी समाज हा डोंगराळ, अतिदुर्गम भागात वास्तव्यास असून ते मुख्यतः मोलमजुरी करून त्यांची दैनंदिन उपजिविका भागवितात. परंतु, सध्याच्या लॉकडाऊनच्या काळामध्ये त्यांचे रोजगार बंद असून, दळण वळणाची साधने व जोड व्यवसाय यावर बंधने आहेत. त्यामुळे या आणिवणीच्या परिस्थितीत आदिवासींना मदत म्हणून संदर्भ क्र.१ नुसार आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांनी न्युक्लीअस बजेट योजनेच्या शासन निर्णयातील गटनिहाय आर्थिक मर्यादा शिथिल करणे तसेच वित्तीय मंजूरीच्या अधिकारामध्ये वाढ करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनास सादर केलेला आहे. कोरोना विषाणूच्या प्रादुर्भावाने लॉकडाऊनच्या परिस्थितीत राज्यात व राज्याबाहेर विविध ठिकाणी आदिवासी मजुर अडकलेले आहेत. त्यांना त्यांच्या मुळ गावात पोचविण्यासाठी प्रवास, भोजन व इतर व्यवस्था करण्यासाठी शासन निर्णयातील गटनिहाय आर्थिक मर्यादा शिथिल करणे तसेच वित्तीय मंजूरीच्या अधिकारामध्ये वाढ करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधिन होता.

शासन निर्णय :-

प्रस्तावनेत नमूद केल्यानुसार कोरोना विषाणूच्या प्रादुर्भावाने उदभवलेली सध्याची परिस्थिती लक्षात घेता तसेच राज्यात व राज्याबाहेर विविध ठिकाणी अडकलेल्या आदिवासी मजुरांना प्रकल्प स्तरावर गरजेप्रमाणे आवश्यक मदत करण्यासाठी संदर्भ क्र.१ येथील दि.२९.०६.२०१३ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र.४ अन्वये विहित करण्यात आलेली गटनिहाय आर्थिक मर्यादा खालीलप्रमाणे वगळण्यात येत आहे.

अ.क्र.	योजनांचे गट	आर्थिक वर्षात प्राप्त तरतुदीच्या	कोरोना प्रादुर्भावाची परिस्थिती लक्षात घेता तात्पुरत्या स्वरूपात आर्थिक वर्षात प्राप्त तरतुदीच्या मर्यादा.
१.	अ	५० टक्के	गटनिहाय मर्यादा पुढील आदेशापर्यंत वगळण्यात येत आहे.
२.	ब	२५ टक्के	
३.	क	२५ टक्के	

२. तसेच संदर्भांकित क्र.१ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र.६ मधील सदर योजनेंतर्गत कार्यक्रम मंजुरीचे वित्तीय अधिकार खालीलप्रमाणे सुधारित करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	लाभार्थी/योजना	प्रति प्रकल्प प्रति योजना कमाल मर्यादा (रूपये)	प्रति प्रकल्प प्रति योजना सुधारित कमाल मर्यादा (रूपये)	मंजुरी देणारे सक्षम प्राधिकारी
१.	वैयक्तिक किंवा सामुहिक लाभाच्या योजना.	५,००,०००/-	५०,००,०००/-	प्रकल्प अधिकारी यांचे अध्यक्षतेखालील निर्देश समिती.
२.	वैयक्तिक किंवा सामुहिक लाभाच्या योजना.	२०,००,०००/-	७५,००,०००/-	अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांचे अध्यक्षतेखालील निर्देश समिती.
३.	रु.२०,००,०००/- पेक्षा जास्त रकमेच्या वैयक्तिक किंवा सामुहिक योजना.	४०,००,०००/-	१,००,००,०००/-	आयुक्त, आदिवासी विकास.
४.	रु.४०,००,०००/- पेक्षा जास्त खर्चाच्या वैयक्तिक किंवा सामुहिक योजना.	--	१,००,००,०००/- पेक्षा जास्त.	सचिव, आदिवासी विकास विभाग.

३. वर नमूद गटनिहाय आर्थिक मर्यादेमध्ये शिथिलता तसेच वित्तीय अधिकारामध्ये केलेली वाढ ही संदर्भांकित क्र.१ च्या शासन निर्णयातील गट-"क" मानव साधन संपत्ती विकासाच्या व आदिवासी कल्याणात्मक योजना अंतर्गत अ.क्र.६ येथील "आदिवासी वरील आपत्कालिन किंवा अत्याचार प्रकरणी अपवादात्मक विशेष परिस्थितीत तातडीने सहाय्य देणे " यासाठीच एक वेळची विशेष बाब म्हणून केवळ कोरोना प्रादुर्भावाच्या काळात तात्पुरत्या स्वरूपात पुढील आदेशापर्यंत लागू राहिल.

४. न्युकलीअस बजेट अंतर्गत वरीलप्रमाणे एकवेळची विशेष बाब म्हणुन मान्यता ही खालील कामांना लागू राहिल.

(अ) लॉकडाऊन कालावधीत आदिवासी स्थलांतरीत मजुर राज्यात व परराज्यात विविध ठिकाणी अडकलेले आहेत. त्यांना मुळ गावी ने-आण करणे यासाठी राज्य परिवहन बस उपलब्ध असल्यास त्या दराने बस व्यवस्था करणे अथवा प्रादेशिक परिवहन प्राधिकरण (RTA) यांनी निर्धारित केलेले दर हे मर्यादा मानुन त्यापेक्षा कमी दराने खाजगी बस/मिनी बस याद्वारे वाहन व्यवस्था करणे.

(ब) अशा आदिवासी स्थलांतरीत मजुरांची प्रवासापूर्वी व प्रवासा दरम्यान भोजन व पाण्याची व्यवस्था करणे.

५. वरील आर्थिक मर्यादेमध्ये शिथिलता व वित्तीय अधिकारामध्ये वाढ वगळता संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयात नमूद अटी शर्ती, इतर मार्गदर्शक सूचना व कार्यपद्धती कायम राहतील.

६. संदर्भांकित क्र.१ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र.७ (अ) अंतर्गत स्थापन प्रकल्पस्तरीय आणि अपर आयुक्त स्तरीय निर्देश समितीच्या रचनेमध्ये सध्याची आपात्कालिन परिस्थिती लक्षात घेवून या कालावधीसाठी सदर निर्देश समित्यांची रचना खालीलप्रमाणे राहिल.

(अ) प्रकल्प स्तरीय निर्देश समितीची रचना:-

(१) प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प	: अध्यक्ष
(२) जिल्हा पुरवठा अधिकारी किंवा त्यांचे प्रतिनिधी	: सदस्य
(३) प्रादेशिक परिवहन अधिकारी/ उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी	: सदस्य
(४) राज्य परिवहन महामंडळाचे प्रतिनिधी	: सदस्य
(५) तहसिलदार (संबंधित तालुका)	: सदस्य
(६) गट विकास अधिकारी (संबंधित गट)	: सदस्य
(७) जिल्हा आरोग्य अधिकारी किंवा त्यांचे प्रतिनिधी	: सदस्य
(८) ज्येष्ठतम आदिवासी विकास निरीक्षक	: सदस्य
(९) सहायक प्रकल्प अधिकारी (विकास)	: सदस्य सचिव

(टिप: जिल्ह्यासाठी योजना मोठी असल्यास संबंधित जिल्ह्याचे उप जिल्हाधिकारी (मदत व पुनर्वसन) यांना बैठकीसाठी आमंत्रित करावे.)

(ब) अपर आयुक्त स्तरीय निर्देश समितीची रचना:-

(१) अपर आयुक्त, आदिवासी विकास	: अध्यक्ष
(२) प्रकल्प अधिकारी, संबंधित एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प	: उपाध्यक्ष
(३) विभागीय नियंत्रक महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ किंवा त्यांचे प्रतिनिधी	: सदस्य
(४) विभागीय आयुक्त कार्यालयातील उपायुक्त (विकास/पुरवठा- योजनेच्या स्वरूपानुसार)	: सदस्य
(५) जिल्हा कोषागार अधिकारी (संबंधित जिल्हा)	: सदस्य
(६) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, संबंधित जिल्हा परिषद	: सदस्य
(७) जिल्हा नियोजन अधिकारी (संबंधित जिल्हा)	: सदस्य
(८) सहाय्यक आयुक्त (संबंधित अपर आयुक्त कार्यालय)	: सदस्य सचिव

७. या योजने अंतर्गत मंजूर केलेल्या योजना/कार्यक्रम/मदत यांचा प्रकल्प स्तरीय व अपर आयुक्त स्तरीय निर्देश समितीने वेळोवेळी आढावा घ्यावा. प्रस्तुत प्रकरणी संनियंत्रण आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांनी करावे व त्याबाबतचा अहवाल वेळोवेळी शासनास सादर करावा.

८. कोरोना प्रादुर्भावाच्या कालावधीत एका प्रकल्प कार्यालयातून दुस-या प्रकल्प कार्यालयास न्युक्लीअस बजेट अंतर्गत निधीचे आवश्यकतेनुसार पुनर्वाटप करण्याचे अधिकार त्यांच्या कार्यक्षेत्राकरीता संबंधित अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांना राहतील.

९. सर्व संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांनी या करीता येणारा खर्च न्युक्लीअस बजेट योजनेंतर्गत उपलब्ध तरतूदीतून अथवा न्युक्लीअस बजेटच्या अखर्चित निधीतून भागविण्यात यावा. प्रकल्पस्तरावर या करीता निधीची कमतरता भासल्यास या संदर्भात शासनाकडे निधीची मागणी करण्यात यावी.

१०. सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, यांनी या शासन निर्णयानुसार केलेल्या खर्चाचा तपशिल (उदा. प्रवाशांची संख्या, प्रवासी लाभाथर्यांचे नाव, गाव, संपर्क क्रमांक, वाहन प्रकाराचा तपशिल, प्रवासाचा दिनांकनिहाय तपशिल तसेच खर्च) यांची नोंद ठेवण्यात यावी.

११. कोरोना विषाणू प्रादुर्भावाच्या पार्श्वभूमीवर केंद्र व राज्य शासनाने घालून दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे तसेच आंतरराज्य व राज्यांतर्गत प्रवासासाठी घालून दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००५०४१३११४०२९२४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(ल.गो. ढोके)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
३. मा. मंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव
४. मा. राज्यमंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव
५. सर्व संसद सदस्य
६. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानपरिषद
७. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा
८. सर्व मा. विधानसभा/विधानपरिषद सदस्य
९. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
१०. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र, १/२, मुंबई/नागपूर.
११. महालेखापाल (लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र, १/२, मुंबई/नागपूर.
१२. प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. सर्व विभागीय आयुक्त.
१४. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, नाशिक

१५. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास ठाणे/नाशिक/नागपूर/अमरावती
१६. सर्व जिल्हाधिकारी.
१७. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ मर्यादित, नाशिक.
१८. व्यवस्थापकीय संचालक, शबरी आदिवासी वित् व विकास महामंडळ मर्यादित, नाशिक.
१९. सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
२०. संबंधित प्रादेशिक व्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ मर्या., नाशिक.
२१. सर्व उप सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, संबंधित जिल्हा परिषद
२३. संबंधित जिल्हा पुरवठा अधिकारी.
२४. संबंधित तहसिलदार.
२५. जिल्हा कोषागार अधिकारी, ठाणे/नाशिक/अमरावती/नागपूर.
२६. संबंधित जिल्हा नियोजन अधिकारी.
२७. संबंधित प्रादेशिक परिवहन अधिकारी/ उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी.
२८. संबंधित विभागीय नियंत्रक महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ.
२९. सहाय्यक आयुक्त (संबंधित अपर आयुक्त कार्यालय)
३०. निवडनस्ती, कार्यासन-९, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.